

ds. J. de Bruin, preek over Zondag 44-1 van de Heidelbergse Catechismus, gehouden in de Jeruzalemkerk (Chr. Geref. Kerk) te Rotterdam-Kralingen op zondag 13 oktober 2024.

Votum en groet.

Zingen: Tien geboden vers 1 en 8:

Vers 1:

Mijn ziel, herdenk met heilig beven,
Hoe God, met majesteit bekleed,
Zijn wet op Horeb heeft gegeven,
Waar Hij deez' woorden horen deed:

Vers 8:

Uw hart zal nimmer iets begeren
Van alles wat uws naasten is;
Uw ziel zal als uw mond God eren,
En houden Zijn getuigenis.

Schriftlezing: Romeinen 7:7-26:

7 Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren.

8 Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.

9 En zonder de wet, zo leefde ik eertijds; maar als het gebod gekomen is, zo is de zonde weder levend geworden, doch ik ben gestorven.

10 En het gebod, dat ten leven was, hetzelfde is mij ten dood bevonden.

11 Want de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft mij verleid en door hetzelfde gedood.

12 Alzo is dan de wet heilig, en het gebod is heilig en rechtvaardig en goed.

13 Is dan het goede mij de dood geworden? Dat zij verre. Maar de zonde is mij de dood geworden, opdat zij zou openbaar worden zonde te zijn, werkende mij door het goede den dood; opdat de zonde bovenmate werd zondigende door het gebod.

14 Want wij weten dat de wet geestelijk is, maar ik ben vleeselijk, verkocht onder de zonde.

15 Want hetgeen ik doe, dat ken ik niet; want hetgeen ik wil, dat doe ik niet, maar hetgeen ik haat, dat doe ik.

16 En indien ik hetgene doe dat ik niet wil, zo stem ik de wet toe dat zij goed is.

17 Ik dan doe datzelfde nu niet meer, maar de zonde die in mij woont.

18 Want ik weet dat in mij, dat is in mijn vlees, geen goed woont; want het willen is wel bij mij, maar het goede te doen, dat vind ik niet.

19 Want het goede, dat ik wil, doe ik niet, maar het kwade, dat ik niet wil, dat doe ik.

20 Indien ik hetgene doe dat ik niet wil, zo doe ik nu hetzelfde niet meer, maar de zonde die in mij woont.

21 Zo vind ik dan deze wet in mij: als ik het goede wil doen, dat het kwade mij bijligt.

22 Want ik heb een vermaak in de wet Gods naar den inwendigen mens,

23 Maar ik zie een andere wet in mijn leden, welke strijdt tegen de wet mijns gemoeds, en mij gevangenneemt onder de wet der zonde, die in mijn leden is.

24 Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?

25 Ik dank God door Jezus Christus, onzen Heere.

26 Zo dan, ik zelf dien wel met het gemoed de wet Gods, maar met het vlees de wet der zonde.

Zingen: Psalm 119:87:

Kom mij te hulp; mijn ziel, die U verbeidt,
Heeft Uw bevel met lust en liefd' ontvangen.

Ik haak, o HEER', naar 't heil mij toegezeid;
Bestier in gunst naar Uwe wet mijn gangen;
Al mijn vermaak stel ik, met rijp beleid,
In Uw gebod, dat is mijn hoogst verlangen.

Lezen: 12 artikelen des geloofs:

1. Ik geloof in God den Vader, den Almachtige, Schepper des Hemels en der aarde.

2. En in Jezus Christus, Zijn eniggeboren Zoon, onze Heere;

3. Die ontvangen is van den Heilige Geest, geboren uit de maagd Maria;

4. Die geleden heeft onder Pontius Pilatus, is gekruisigd, gestorven en begraven, nedergedaald ter helle;

5. ten derden dagen wederom opgestaan van de doden;

6. opgevaren ten Hemel, zittende ter rechterhand Gods des almachtige Vaders;

7. vanwaar Hij komen zal om te oordelen de levenden en de doden.

8. Ik geloof in de Heilige Geest.

9. Ik geloof een heilige, algemene, Christelijke Kerk, de gemeenschap der heiligen;

10. vergeving der zonden;

11. wederopstanding des vleses;

12. en een eeuwig leven.

Lezen: Heidelbergse Catechismus, Zondag 44, vraag en antwoord 113 en 114:

Vraag 113 Wat eist van ons het tiende gebod?

Antw. Dat ook de minste lust of gedachte tegen enig gebod Gods in ons hart nimmermeer kome, maar dat wij te allen tijde van ganser harte aller zonden vijand zijn en lust tot alle gerechtigheid hebben.

Vraag 114 Maar kunnen degenen die tot God bekeerd zijn, deze geboden volkomenlijk houden?

Antw. Neen zij; maar ook de allerheiligsten, zo lang als zij in dit leven zijn, hebben maar een klein beginsel dezer gehoorzaamheid; doch alzo, dat zij met een ernstig voornemen niet alleen naar sommige, maar naar al de geboden Gods beginnen te leven.

Gebed.

Zingen: Psalm 27:2 en 3:

Vers 2:

Al zie ik zelfs een leger mij omringen,
Nog vrees ik niet; 'k verlaat mij op den Heer';
Al wil men mij door enen oorlog dwingen,
'k Leg mij gerust, hierop vertrouwend, neer.
Deez' ene zaak heb ik begeerd van God,
Daar zoek ik naar; dit zij mijn zalig lot:
Dat ik, zolang mij 't levenslicht bescheen,
In 's HEEREN huis mocht wonen hier beneên.

Vers 3:

Och, mocht ik, in die heilige gebouwen,
De vrije gunst, die eeuwig Hem bewoog,
Zijn lieflijkheid en schonen dienst aanschouwen!
Hier weidt mijn ziel met een verwond'rend oog!
Want God zal mij, opdat Hij mij beschutt',
In ramp en nood versteken in Zijn hut;
Mij bergen in 't verborgen van Zijn tent,
En op een rots verhogen uit d' ellend'.

Na de prediking zingen wij Psalm 35vers 13.

Geliefde gemeente, wij weten vanuit de Heilige Schriften dat de Heere Zijn wet gegeven heeft op de berg Sinaï. Dat was ongeveer aan het begin van de woestijnreis van de kinderen Israëls. Met die wet openbaarde de Heere de rechten en de plichten van het genadeverbond. Al die jaren dat het volk voortreisde naar het beloofde land ging de wet des Heeren mee. Zo zijn ze gekomen aan de grenzen van het beloofde land. Inmiddels was Mozes overleden en door de Heere opgenomen in heerlijkheid. En Jozua was de leider van het volk.

Als ze dan bij de grenzen van het beloofde land gekomen zijn, grijpt Jozua terug op de wet des Heeren, die de Heere aan het volk Israël gegeven heeft. Dan zegt hij, zoals we lezen in Jozua 24:14: *'En nu, vreest den HEERE, en dient Hem in oprechtheid en in waarheid; en doet de goden weg, die uw vaders gediend hebben aan gene zijde der rivier en in Egypte, en dient den HEERE.'*

En als Jozua dat gezegd heeft, stelt hij het volk voor een keuze. Wij kennen die woorden wellicht wel, uit Jozua 24:15: *'Kiest dan heden, wien gij dienen zult.'* Die boodschap komt aan het begin van deze preek tot u en tot jou. Als dat van Godswege tot ons komt, mag u niet zwijgen hoor. Dat is het hoogste toppunt van brutaliteit. Dus gemeente, zegt u het maar: Kiest dan heden – ja, dat is niet morgen, het is nu – wie gij dienen zult.

Wat hoort de Heere in uw hart? Er zijn er die blijven onbekeerd en die nog steeds zeggen: *'Wijk van mij, want aan de kennis van Uw wegen heb ik geen lust'* (Job. 21:14). Geen zin, geen begeerte. Of zijn er door genade ook in ons midden die Paulus begrijpen, als hij zegt: *'Want ik heb een vermaak in de wet Gods, naar den inwendigen mens'* (Rom. 7:22).

Zeg het eens. *'Kiest dan heden wien gij dienen zult.'* Wat maakt die keuze uit van u, jou en mij? Ons hart. En wat maakt in ons hart de keuze uit? De begeerte van ons hart. Gemeente, waar strekt nu al uw lust en liefde heen? Zeg dat nou eens in stilte, eerlijk voor de alwetende God. Ga het niet oppoetsen met wat vroomheid en godsdienst, maar laat eerlijk uw hart eens spreken. Waar gaat al uw lust en liefde heen? God is getuige.

En dan komt de Heere vanmiddag dwars door onze begeerten heen – die van nature enkel zondige begeerten zijn – en Hij zegt: *'Gij zult niet begeren.'* Ga er maar voor zitten, ga er maar voor staan, dominee. Voor die hoge eis van die rechtvaardige God, Die ons goed en naar Zijn evenbeeld geschapen heeft. *'Gij zult niet begeren'*, dat is het thema voor de prediking van deze middag. Ik wil samen met u bij drie begeerten stilstaan:

1. De begeerte tegen Gods wet.
2. De begeerte naar Christus' gerechtigheid.
3. De begeerte van het wedergeboren hart.

1. De begeerte tegen Gods wet

Gemeente, het tiende gebod heeft een geheel eigen plaats in de heilige wet van God. Waarom? Omdat dit laatste gebod direct afsteekt naar ons hart. Het gaat hier bij het tiende gebod niet in de eerste plaats om de buitenkant, om wat er aan de buitenkant van ons mensen te zien en te horen is, maar om de binnenkant. Bij de andere geboden ging het in de eerste plaats om zondige woorden en zondige daden. En dan werd er inderdaad hier en daar wel terugverwezen naar het hart waar dat alles uit voortkomt.

Denk bijvoorbeeld aan het gebod: *'Gij zult niet doodslaan'*. Er wordt uitvoerig beleden wat dat allemaal inhoudt en wat er allemaal onder valt, maar uiteindelijk komt het antwoord dan toch terecht bij de wortel van de doodslag, die van binnen in het hart ligt. Maar verder komt het niet, dan alleen die belijdenis dat het daarvandaan komt. Hier in het tiende gebod is het totaal anders. Hier gaat het niet meer om woorden. Hier gaat het niet meer in de eerste plaats om daden. Nee, het gaat om onze begeerten. Het gaat om onze gedachten die voortkomen uit ons hart. Willen wij duidelijk en helder hebben waar het hier over gaat, dan moeten wij natuurlijk eerst wel even weten wat het woordje 'begeren' betekent. We gaan naar Exodus 20, waar wij de heilige wet van God vinden, ook de woorden: *'Gij zult niet begeren'*.

Daar gebruikt Mozes een Hebreeuws woord dat zoiets betekent als 'ergens naar verlangen', 'u ergens in verheugen', 'een lust hebben naar iets', 'iets waar u helemaal in opgaat'. Gemeente, laat het voor ons duidelijk zijn dat dat op zichzelf niet zondig is. Sterker nog, toen de Heere God de mens schiep in het paradijs, heeft Hij de mens geschapen met begeerten. Dus het is een gave van God, het vermogen om iets te begeren. Welke begeerte heeft de Heere nu in de mens gelegd? Heel eenvoudig, allereerst de natuurlijke begeerten naar eten, naar rust, naar werken, naar een vrouw, naar een man, naar kinderen.

We lezen in Genesis 2:9: *'En de HEERE God had al het geboomte uit het aardrijk doen spruiten, begeerlijk voor het gezicht, en goed tot spijze.'* Adam en Eva kenden een begeerte tot al die heerlijke vruchten. Zij mochten dat ook begeren. Ze hadden het van de Heere ontvangen en ze mochten eten wat ze wilden. Adam begeerde een lieve vrouw en hij kreeg haar. En zij kenden tot elkaar een zuivere, reine begeerte. Dus de Heere heeft de natuurlijke begeerten in de mens geschapen en dat is niet zondig.

Het tweede wat de Heere aan de mens gegeven heeft, zijn de geestelijke begeerten. Hoe heerlijk was het voor Adam en Eva als ze hoorden hoe hun Schepper door het ruisen van de bladeren en de wind in de hof kwam, om gemeenschap met hun Schepper, Die hun Vader was, te mogen hebben. Om dat geestelijke contact te hebben. Elke dag was daar die geestelijke begeerte tot hun God en Vader, om weer met Hem te mogen spreken, met Hem te mogen verkeren. Ook die geestelijke begeerte had de Heere in het hart van de mens gelegd.

En er is nog iets wat de Heere in het hart van die mensen gelegd heeft in het paradijs. Dat is de begeerte naar het eeuwige leven. Die begeerte werd elke keer versterkt en daaraan werden ze elke keer herinnerd als ze door die hof van Eden liepen en ze zagen daar de boom des levens. Als een sacrament dat, als ze gehoorzaam zouden zijn aan de Heere, ze straks het eeuwige leven met de Heere zouden ontvangen.

Kijk, zo was de mens geschapen met begeerten. Met goede en zuivere begeerten, en daarin nam de Heere de hoogste plaats in. Die begeerten lagen in het hart van de mens. Ze kwamen op uit die geestelijke ziel van de mens, die de Schepper Zelf in de mens geblazen had. En die begeerten van de mens waren helemaal in overeenstemming met het beeld van God dat zij droegen.

Hun begeerten waren wijze begeerten. Hun begeerten waren rechtvaardige begeerten. Het waren ook heilige begeerten. Zolang de duivel niet gekomen was, waren er geen zondige begeerten in de mens. U voelt aan, u begrijpt het – hoop ik – en jullie ook, dat de begeerte bij God vandaan komt en dat de begeerte niet per definitie zondig is. Ja, totdat die duivel kwam in die slang om de mens te verleiden tot de zonde.

Jongens en meisjes, jullie kennen de geschiedenis natuurlijk wel, hoe de duivel dat deed en hoe hij Eva verleidde. Maar nu ga ik jullie eens een vraag stellen. Wanneer begon nu eigenlijk de zonde in het paradijs? Waar begon dat nou? Was dat toen Eva haar hand uitstreekte en een vrucht plukte van die boom der kennis des goeds en des kwaads, wat niet mocht? Begon het daar? Nee, daar begon het niet. Het begon al eerder. Weet u waar de zondeval begonnen is? In het hart van Eva.

Laat ik het heel eenvoudig voorstellen. Toen de duivel in die slang tot Eva kwam, begon de slang tot haar te spreken en op haar in te praten. Toen opende Eva haar hart voor de leugen. En wat was die leugen? Eva, als u van die boom eet, zult u als God wezen. Eva hoorde dat en begon dat te begeren. Daar begon het: Als God zijn. En wilde zij als God zijn, dan moest ze van die boom eten, zo zei de duivel.

Dus het begon met een zondige begeerte in het hart van Eva. Vanuit het hart ging de begeerte naar haar ogen, want zij zag hoe begerlijk de vrucht was. En van haar ogen ging de begeerte naar haar hand en ze greep. En vanuit haar hand ging de begeerte naar haar mond en vervolgens naar Adam. Dus waar is het begonnen? In het hart met een zondige begeerte door te luisteren naar de leugen van de duivel.

Kijk, en iedereen die toen uit Adam en Eva is voortgekomen, ligt in de ban van de zondige begeerten. Ons hart is van nature vervuld geraakt met wereldse begeerten. Ons beeld ligt in die slang. Naar alle waarschijnlijkheid – zo denken verschillende verklaarders – heeft de slang een heel bijzondere positie in de schepping gehad voor de zondeval. Een slang heeft geen poten, maar al kronkelend bewoog hij zich voort in de lucht met zijn kop omhoog, alsof zijn kop naar de hemel was gericht. Zo heeft de Heere de mens ook geschapen, op God gericht.

Maar wat gebeurde met de slang? Hij werd vernederd tot in het stof van de aarde en moest in het stof van de aarde kruipen. En zo zijn wij ook aards geworden, naar beneden gericht, werelds, aardsgezind. Van de gevallen mens kan niet meer gezegd worden: Uw wandel is in de hemel. Wij zitten zo vol met het wereldse en daarom gaan onze begeerten daar ook naar uit. O, een mens doet van nature veel meer moeite om bezig te zijn met aardse bezittingen dan om de hemelse zegeningen te kunnen bemachtigen. De mens spreekt veel meer woorden uit over de aardse dingen dan dat hij spreekt over de hemelse dingen, over de Heere en Zijn dienst.

Ja, maar dominee, is dan ook de begeerte naar eten en drinken zondig geworden? Is dan na de zondeval het ook niet meer mogelijk dat ik een jongen begeer, dat ik een meisje begeer, dat ik een huis begeer? O gemeente, God is zo goed. God is zo onuitsprekelijk goed dat Hij, zelfs na onze diepe val in het paradijs, nog zulke begeerten laat in het hart van een mensenkind.

Maar wel met het grote gevaar dat een legitieme begeerte heel snel een zondige begeerte kan worden. Want kijk, natuurlijk mag u verlangen naar eten en drinken. De Heere geeft het nog in Zijn algemene goedheid. Maar als u een heel ongezond eetpatroon gaat krijgen, dan is er iets met uw eetlust niet goed. En natuurlijk mag u een man of een vrouw begeren. Maar als een man een vrouw begeert als een lustobject, dan is de begeerte zondig geworden. U voelt wel aan wat ik bedoel. Dat neemt niet weg dat jij als jongen een vrouw mag begeren en dat jij als vrouw een man mag begeren. Dat heeft de Heere gelukkig in Zijn algemene goedheid nog gegeven. Maar we moeten waakzaam zijn, want ons hart is verdorven en daarom kunnen zelfs de legitieme begeerten in een oogwenk omslaan naar zondige begeerten.

Dat laat ons zien dat we in een gevangenis terechtgekomen zijn en dat we met duizenden kettingen vastzitten in allerlei zondige begeerten. En nu zegt de Heere: '*Gij zult niet begeren.*' Gij zult geen zondige begeerten doen. Met andere woorden, en nu citeer ik hier de Catechismus: Dat ook de minste lust of gedachte tegen enig gebod Gods in ons hart nimmer meer kome. U voelt het, u ziet het, het tiende gebod geraakt heel de wet des Heeren.

Er mag werkelijk niet, gemeente, één zondige gedachte of begeerte in ons opkomen. Al was het de kleinste zondige begeerte die denkbaar is. Al was het een flikkering, al was het een fractie van een seconde, het mag nimmer, nimmer meer in ons hart opkomen. Dan is het zonde tegen het tiende gebod. Dan zitten wij hier natuurlijk en dan komt het vanbinnen boven: Ja maar, ja maar, wij kunnen dat toch niet? Zullen we daar eens mee ophouden? We staan voor het aangezicht van de Heere en de Heere zegt: '*Gij zult niet begeren.*' De minste begeerte tegen één van Gods geboden mag er niet zijn. En is het er wel, dan staan we schuldig tegen de ganse wet. Want als wij het tiende gebod overtreden, gemeente, overtreden we gelijk één of meerdere andere geboden. Dat geldt voor de eerste tafel van de wet.

Kijk, als wij in plaats van de Drie-enige God iets anders begeren waarop we ons vertrouwen, waarop we bouwen, dan zijn wij bezig om op een onheilige en goddeloze wijze iets te begeren. Dan overtreden wij het tiende gebod, maar ook gelijk het eerste, het tweede, het derde en het vierde gebod. En zo is het ook met de tweede tafel van de wet. Als ik iemands huis met wereldse hebzucht begeer, steel ik. Wanneer ik een vrouw van een ander aanzie om haar te begeren tot seksuele gemeenschap, pleeg ik overspel.

Wanneer ik een begeerte in mij voel opkomen om wraak te nemen op een ander, pleeg ik al een moord. En als ik zo graag iets van een ander wil en dat gaat gepaard met jaloezie omdat u de ander het niet gunt, dan steel ik. En als ik zo graag iets wil doorvertellen, iets negatiefs van een ander, en u voelt die drang in u opkomen, spreek ik al een vals getuigenis.

U voelt het, u ziet het. Als wij tegen het tiende gebod ongehoorzaam zijn, als we dat gebod overtreden, overtreden we tegelijkertijd een ander gebod. En dan heb ik het tot hiertoe alleen nog maar over dingen die van buitenaf tot ons komen en die ons prikkelen in onze begeerten tot zonde. Maar het tiende gebod gaat veel dieper. Want al zou er werkelijk niets om mij heen zijn wat mij zou kunnen prikkelen tot een zondige begeerte, al zou ik in een kamer zitten waar het aardedonker is, al zou ik in een hutje midden op de hei helemaal alleen zijn, dan nog ben ik niet van mijn zondige begeerten af. Dan nog komt er uit mijn boze hart zoveel boven.

Zeg, ben u 's nachts weleens wakker geschrokken en besepte u wat u zojuist gedroomd had? Zou u ook niet willen dat iemand anders van uw dromen afwist? Niemand gaat vrijuit hier hoor, ik ook niet. Wat gaat er soms in onze onbewuste wereld vanbinnen om? Het is wel eens zo op me afgekomen dat ik 's avonds niet eens meer durfde te gaan slapen. Dat ik zei: Heere, mijn zondige begeerten zijn zo erg. Ik heb er zelfs geen controle meer over als ik slaap. Herkenbaar? Ik weet het wel zeker. O, als een ander toch eens wist wat wij in onze dromen soms denken en begeren. En God weet het. God wéét het!

Weet u wat ik geleerd heb? Misschien mag het eens zomaar tot onderwijs zijn, tussen twee haakjes. Als u 's avonds op bed ligt, bid dan in stilte: Heere Jezus, leer mij te slapen zoals U sliep. Want als er Eén is Die nooit een zondige droom heeft gehad, dan is dat de Heere Jezus. Zover gaat de gelijkvormigheid aan Christus hoor, tot in de nachten toe. O, wat zijn we verdorven! Gruwelijk verdorven hier vanbinnen. Want we weten het aan onze begeerten.

En we hebben het samen gelezen hoe Paulus ontdekt is in Romeinen 7:7-8: *'Wat zullen wij dan zeggen? Is de wet zonde? Dat zij verre. Ja, ik kende de zonde niet dan door de wet; want ook had ik de begeerlijkheid niet geweten zonde te zijn, indien de wet niet zeide: Gij zult niet begeren. Maar de zonde, oorzaak genomen hebbende door het gebod, heeft in mij alle begeerlijkheid gewrocht; want zonder de wet is de zonde dood.'* O, die vuile begeerten, gemeente! De alwetende Heere Jezus Christus zegt: *'Want uit het hart komen voort boze bedenkingen, doodslagen, overspelen, hoererijen, dieverijen, valse getuigenissen, lasteringen'* (Matth. 15:19).

O gemeente, waar lopen al die zondige begeerten nu op uit? Waar loopt dat nu op uit? Ook dat zegt de Schrift in de zendbrief van Jakobus, in Jakobus 1:15: *'Daarna, de begeerlijkheid ontvangen hebbende, baart de zonde; en de zonde, volbracht zijnde, baart den dood.'* Dus waaruit komt elke zondigheid voort? Uit de begeerte van ons verdorven hart. Dat baart de zonde. En de zonde, voleindigd hebbende, baart de dood. Wie kan deze middag zeggen – en u zit voor Gods aangezicht, hè? – wie kan deze middag zeggen: Ik heb geen zondige begeerten?

Zo staan we aan het einde van de wet. En moet ik namens mijn Zender, zelfs over mezelf, het rechtvaardige vonnis uitspreken: Gij zijt des doods schuldig. Wie zit hier in stilte te schreeuwen om God? Wie hoort hier? Wie spreekt hier vanmiddag uit de diepten van ellende tot Christus: Heere Jezus, verlos mij! Heere Jezus, verlos mij! Wie zit het in stilte te roepen: Kan dat nog goedkomen? Ja, dat kan. Door Christus' gerechtigheid.

2. De begeerte naar Christus' gerechtigheid

Onze tweede gedachte: de begeerte naar Christus' gerechtigheid. Gods geboden hebben twee kanten. God verbiedt iets: de zonde. En God gebiedt iets: gehoorzaamheid. We zouden het ook in het licht van Zondag 44 van onze Catechismus kunnen zeggen: In het tiende gebod verbiedt Hij de ongerechtigheden en gebiedt Hij gerechtigheid. En dat komt hier in het tiende gebod ook weer terug. Niet als theorie, maar als bevinding. Want degene die hier aan het woord is, die kent de eis van Gods wet. Hij weet wat de Heere verbiedt en wat de Heere gebiedt. En wanneer begon dat te leven in zijn hart? Toen hij wederom geboren werd. Toen werd hij van ganser harte een vijand van de zonde en kreeg hij een lust om Gods gerechtigheid te gaan doen.

Waar komt dat vandaan? Hoe is het toch mogelijk, gemeente, dat een mensenkind dat zo vol is van zondige begeerten, waarvan de Schrift zelfs zegt dat hij geneigd is God en de naaste te haten, dat die een en al zonde is, dat zo'n mens toch een lust krijgt om gerechtigheid te doen? Hoe kan dat toch? Wat gebeurt er dan toch precies op dat moment dat een zondaar wederom geboren wordt? Wat brengt die verandering, die totale vernieuwing dan teweeg? Wat gebeurt er dan toch in die levendmaking?

Nou, iets heel groots, iets heerlijks, iets rijks. En ik kan het niet beter zeggen dan met de woorden van Paulus in Efeze 2:4-5: *'Maar God, Die rijk is in barmhartigheid, door Zijn grote liefde, waarmede Hij ons liefgehad heeft, ook toen wij dood waren door de misdaden, heeft ons levend gemaakt met Christus.'* Daar ligt het geheim, gemeente. In de wedergeboorte opent de Heilige Geest het hart en daar komt Vorst Immanuel in stad Mensziel binnen. Dan gaat Hij op de troon zitten en de duivel moet eruit. Dan gaat Christus in het hart van zo'n wedergeboren zondaar regeren. Ja, Hij gaat dat hart totaal vernieuwen, zodat de begeerten van Christus gaan gelden in het wedergeboren hart.

In dat hart dat totaal vernieuwd is, waarvan de apostel Johannes zegt in 1 Johannes 3:9: *'Een iegelijk, die uit God geboren is, die doet de zonde niet, want Zijn zaad blijft in hem; en hij kan niet zondigen, want hij is uit God geboren.'* Dus in die nieuwe mens gaat de Heere Jezus regeren door Zijn Woord en door Zijn Geest. Hij is toch die rechtvaardige, waarachtige Mens. Hij is zonder zonde. Hij is zonder enige zondige begeerte. Zijn hart is helemaal vol met zuivere begeerten.

O, moet u eens horen hoe zuiver de begeerten van de Heere Jezus zijn, zoals Hij zegt in Psalm 40:9: *'Ik heb lust, o Mijn God, om Uw welbehagen te doen; en Uw wet is in het midden Mijns ingewands.'* Wat heeft Hij de wet liefgehad, gemeente. Wat was Hij altijd bezig in de dingen van Zijn Vader. Weet u wat Hij kon zeggen, jongens en meisjes? *'Mijn spijs is, dat Ik doen wil Desgenen, Die Mij gezonden heeft, en Zijn werk volbreng'* (Joh. 4:34). Dus zoals u begeert naar eten en drinken, zo begeerde de Heere Jezus niets anders te doen dan de wil van Zijn Vader.

En wat gebeurt er nu in de wedergeboorte? Als Hij gaat regeren met Zijn Woord en Geest in uw ziel, dan wordt die begeerte van Christus in het hart gelegd. En dan gaat er wat veranderen. Ik vind het zo mooi verwoord in de Dordtse Leerregels: Hij dringt ook in tot de binnenste delen des mensen, met de krachtige werking van dezelfde wederbarende Geest. Hij opent het hart, dat gesloten is. Hij vermurwt wat hard is. Hij besnijdt wat onbesneden is. En in de wil stort Hij nieuwe hoedanigheden uit, en maakt dat die wil, die eerst dood was in de zonde, levend wordt; die wil, die eerst boos was, die wordt goed; die niet wilde wat God wilde, gaat metterdaad willen wat God wil; die wil, dat hart, dat weerbarstig was, dat maakt Hij gehoorzaam. Hij beweegt en sterkt die alzo, dat hij als een goede boom vruchten van goede werken gaat voortbrengen.

Wat een machtig werk doet de Heere Jezus Christus in dat vuile hart waar altijd die zondige begeerten waren. Dan komen er nieuwe begeerten. Dan komen er zuivere begeerten die voortvloeien uit het hart van de Heere Jezus. Hebt u dat gelijk in de gaten dat dat zo komt en dat het de Heere Jezus is Die bezig is om dat hart te vernieuwen en die nieuwe begeerten in uw hart te leggen als u van dood levend gemaakt wordt? Ach nee, dat ligt in de nevelen gehuld. Maar Christus gaat wel spreken. Hij gaat wel werken.

Kijk maar eens bij die Samaritaanse vrouw. Begreep zij nu direct wie er tot haar sprak? En begreep zij nu direct wie die Persoon was Die heel haar leven blootlegde? Welnee, maar u ziet wel de vruchten openbaar komen als Christus begint te regeren in haar zondige hart. Want dan gaat ze breken met haar zondige leven. En wat vroeger een lust was, dat wordt een last.

En waar ze van nature niet van wilde weten, daar wil ze nu alles van weten. Toen wilde die vrouw niet meer zondigen tegen het zevende gebod. Toen wilde ze ook niet meer zondigen tegen het tiende gebod. Maar haar hart ging uit naar deze wonderlijke Profeet, Die ze ongetwijfeld later heeft leren kennen als de Borg en Zaligmaker van haar ziel.

Wat een zegen, als de Heere zo begint te vernieuwen vanbinnen. Dan komt er een heel teer geestelijk leven openbaar. Dan gaan de zonden inderdaad de deur uit. En vanwege de liefde die er is tot de Heere en Zijn dienst, gaat u alles voor de Heere willen doen. Zo'n pas bekeerde zondaar wil echt voor de Heere gaan leven.

En wonderlijk, terwijl hij bezig is met de dingen van de Heere, lijken al die zondige begeerten op de achtergrond te raken. Dan komt er een tijd in uw leven dat u zo bezig bent met de Heere en Zijn dienst, dat de zonden als het ware op de achtergrond komen te liggen. Want uw hart is vervuld met liefde tot de Heere. Maar wat is het een smartelijke ontdekking als de Heere verder gaat afdalen naar de verdorvenheden van uw hart en dat Hij laat zien: U bent vol van ongerechtigheden en dat begint hier vanbinnen.

Probeer het nu niet mooier te maken met allerlei uitwendige dingen. Dan gaat de Heere ook laten zien, dat u vanuit uzelf altijd toch probeert om een eigen gerechtigheid voor God te maken om de zonden wat weg te kunnen poetsen. Maar gemeente, het gaat niet lukken. Uw ongerechtigheden maken u het voorwerp van Gods toorn en uw eigen gerechtigheden moet u kwijtraken als een wegwerpelijke kleding.

Maar wat zegt Zondag 44 nu? Er komt een lust tot alle gerechtigheid. Welke gerechtigheid wordt hier bedoeld? De gerechtigheid van de Heere Jezus. Dat is toch Zijn Naam? Zegt Jeremia het niet in zijn profetie, in Jeremia 23:6b: *'En dit zal Zijn Naam zijn, waarmede men Hem zal noemen: De HEERE ONZE GERECHTIGHEID.'* En daar gaat de Heilige Geest nu altijd weer plaats voor maken. Op welke wijze dan ook, maar daar gaat het heen: Naar de gerechtigheid van Christus. Dat blijft over. Als u met uw ongerechtigheid voor God niet kunt bestaan en u aan uw eigen gerechtigheid niets meer hebt, dan blijft Christus' gerechtigheid over.

Als we het dan deze middag daarover hebben, gemeente, dan moeten we dat op twee manieren bezien. Wij hebben op twee manieren de gerechtigheid van de Heere Jezus nodig, willen wij voor God kunnen bestaan. In de eerste plaats hebben wij de gerechtigheid van Christus nodig – laat ik het heel eenvoudig zeggen – in de betekenis van de vergeving der zonden. Dat uw vuile klederen worden uitgedaan en dat u dat prachtige witte kleed van Zijn gerechtigheid, van de vergeving der zonden, mag ontvangen. Dan staat u recht voor God. Dan ligt er niets meer tussen God en uw ziel, dan zijn al uw zonden door het bloed van Christus gewassen. Zo hebt u Christus nodig als de enige gerechtigheid waarmee u voor God kunt bestaan.

Maar er is nog meer. Want de Heilige Geest geeft niet alleen het geloof in Christus om rechtvaardig voor God te worden, maar ook om rechtvaardig voor God te wandelen en te handelen. En hoe komt dat nu openbaar? Dan wordt u werkelijk een vijand van de zonden. En dan krijg u die nieuwe lust waar ik het zojuist over had en die nieuwe begeerte om tot alle gerechtigheid te leven. Dat wil zeggen om nu te leven zoals de Heere het in Zijn wet aan mij bekendmaakt. En waar Christus volmaakt kon zeggen in Psalm 40:9: *Ik heb lust, o mijn God, om Uw welbehagen te doen, en Uw wet is in het midden van mijn ingewand.*

Dan gaan de kinderen van God het in beginsel nazeggen, begeren. Dan zouden ze het liefst zo openbaar willen komen zoals Christus openbaar kwam: Heere, dat het ook zo in mijn leven mag zijn. Ik heb lust, o mijn God, om alles te doen wat U van mij vraagt. En Uw wet is in het binnenst van mijn ingewand. Als dat de gezindheid van uw hart is, als dat de begeerte van uw hart is, is dat een bewijs dat Christus in u leeft.

Mag u daar iets van kennen? Nee, ik ga u vanmiddag niet vragen of u een gerechtvaardigde zondaar bent, want dat kan zo groot en zo massief op u afkomen, hè? En er zijn er in ons midden die daar zo mee worstelen om dat nu eens te mogen weten. Maar de kenmerken van zo'n rechtvaardige zijn om dan werkelijk niet meer te willen zondigen. En dat niet willen zondigen wordt verdiept door het zien op die gekruisigde Christus, wat het Hem gekost heeft om u van uw zonde te verlossen. En tegelijkertijd die hartelijke begeerte om naar al Zijn geboden te mogen leven.

En dat is strijd. Want het willen is er, hè, kind van God? Ja, het willen is er. Maar het kwade ligt zo dichtbij. En is dit niet de praktijk? Het goede dat ik wil, dat ik zo van harte begeer, doe ik niet. En het kwade, wat ik echt niet wil, wat ik niet begeer vanuit dat nieuwe leven, doe ik zo dikwijls toch. Kijk, dan kunt u Paulus begrijpen, die zei in Romeinen 7:24: *Ik, ellendig mens!*

En toch, en toch, op de bodem van het hart van elke wedergeboren zondaar ligt echt die hartelijke begeerte om naar Zijn gerechtigheid te leven. En dat mag u als kind van God oprecht belijden in de binnenkamer. Dan gaat u ook niets meer verbergen. Dan zegt u temidden van de strijd van Romeinen 7: Heere, kijkt U maar in mijn hart. U weet toch, ondanks mijn strijd en ondanks die boze begeerten en zondige begeerten die in mijn zondige vlees nog aanwezig zijn, U weet toch wat er in mijn hart leeft, Heere. Kijkt U er maar in. Kijkt U maar in mijn hart, Heere. U weet hoe het ligt.

Dan ligt het eigenlijk heel teer als u zo voor Gods aangezicht bent, te midden van de strijd tussen geest en vlees. Maar als het nu zo teer ligt, en u mag zo oprecht voor Gods aangezicht uw hart als het ware openleggen voor de Heere, en de Heere zou in die omstandigheden eens naar u toekomen en een vraag stellen. Deze vraag: Mijn kind, ondanks uw strijd, waarvan Ik weet, tussen dat boze, zondige vlees en dat vernieuwde hart, vraag Ik het u: hebt u Mij lief?

En weet u wat het nieuwe leven dan zegt? Al is het onder tranen, ziende op die zondige begeerten waar ze zo mee te worstelen hebben. Heere, kijk er maar in. U weet alle dingen. U weet dat ik U liefheb. En Heere, U weet dat ik in mijn hart een hartelijke begeerte heb om naar al Uw geboden te leven, al is er nog maar een klein beginsel.

3. De begeerten van het wedergeboren hart. Dat brengt ons bij onze laatste gedachte: de begeerten van het wedergeboren hart.

Ja, de leerling is er wel achter gekomen dat hij Gods geboden niet volkomen kan houden. En niet alleen hij, maar al Gods kinderen komen daarachter. Daarom is zijn antwoord ook zo eerlijk als de onderwijzer vraagt: Maar kunnen degenen die tot God bekeerd zijn deze geboden volkomenlijk houden? Nee. Nou, ik weet zeker dat dat niet een heel koud antwoord is, hoor. Maar dit is een antwoord met een verbroken hart. Ik wil het wel, Heere, maar ik kan het niet volbrengen. En dan komt hij bij de belijdenis dat zelfs de allerheiligsten nog maar een klein beginsel van die nieuwe gehoorzaamheid hebben.

De allerheiligsten. Ja, wat is dat voor een woord? Ik raak er verlegen mee, u ook? Als ik dit woord hier zie staan, 'allerheiligsten', dan zeg ik: Heere, dit zou ik zo graag willen zijn, maar ik ben het niet. Ik kom ze in de Bijbel tegen waar ik echt jaloers op ben. Hebben jullie dat ook? Hebt u dat ook? Henoch wandelde met God. Zo zou ik ook willen zijn. En van Daniël staat geschreven in Daniël 6:5: *'Toen zochten de vorsten en de stadhouders gelegenheid te vinden tegen Daniël vanwege het koninkrijk; maar zij konden geen gelegenheid noch misdaad vinden, dewijl hij getrouw was en geen vergrijping noch misdaad in hem gevonden werd.'* O, wat zou ik graag als Daniël willen zijn.

En dan lees ik van die oude Zacharias en zijn vrouw Elisabeth in Lukas 1:6: *'En zij waren beiden rechtvaardig voor God, wandelende in al de geboden en rechten des HEEREN, onberispelijk.'* O, wat zou ik als Zacharias en Elisabeth willen zijn. Is het niet om jaloers op te worden? Dat zijn voor mij nu vanuit de Schrift 'allerheiligsten'. O, wat zou het een wonder zijn als Gods kinderen zo bekend stonden. Betekent dat dan dat Henoch nog geen zonde had? Of Zacharias geen zonde had, of Daniël?

Nou, ik hoef alleen maar te wijzen op het ongeloof van Zacharias, toen de engel Gabriël ging vertellen dat zijn vrouw alsnog een kind zou krijgen. Hij geloofde het gewoon niet. Nou, dat was zonde hoor. En hij heeft het negen maanden geweten; hij kon niet spreken. En als ik het gebed van Daniël lees in Daniël 9, dan zegt diezelfde man, die in mijn ogen een allerheiligste is: Wij, ook ik, hebben gezondigd.

Maar dat woord 'allerheiligste' laat zien, gemeente, dat er in het geloofsleven inderdaad trappen zijn. Dat kunnen we zeggen als het gaat over de kennis en de genade van de Heere Jezus Christus. Niet al Gods kinderen hebben evenveel kennis van de Heere Jezus. Daarin zijn trappen. Maar ook als het gaat om de openbaring van de heiligmaking zijn daar verschillen in. Zojuist noemde ik Daniël. Maar als ik terugblader in het Oude Testament, kom ik ook een Simson tegen. Ze zijn trouwens allebei voor de troon van God en ze juichen tot Gods eer. Maar het leven van Simson kun u niet vergelijken met het leven van Daniël.

Voelt u? Ook in de weg der heiligmaking, in het openbaar komen van dat leven naar Gods gerechtigheid, naar Gods geboden, daar liggen verschillen. Er zijn helaas kinderen van God die een heel slordig leven hebben. En als u ze ziet, gaat er maar weinig van uit. Dan kunt u daar niet echt jaloers op worden. Daarom is het de roeping van alle ware gelovigen om heel dicht bij Christus te leven. Want dan gaat er wat van u uit. Anders niet, hoor. Dan loopt u alleen maar met uzelf te koop. Maar wie in de tere gemeenschap met de Bron, met Christus mag leven, ik geloof dat dat nu de 'allerheiligsten' zijn. Die komen ook zo openbaar. Ik zou het zo graag willen. U ook? Niet om er wat mee te worden, maar omdat dat juist tot heerlijkheid van de Vader is. Want wie veel vrucht draagt, verheerlijkt de Vader.

Maar de praktijk in het leven van Gods kinderen is een strijd. Als ik het goede wil doen, ligt het kwade mij nabij. En toch, toch hebben die mensen wat geleerd: Om alles schade en drek te achten om de uitnemendheid van Christus. Zo zegt Paulus het in Filippenzen 3:8: *'Ja, gewis, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al deze dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.'*

Christus was voor Paulus alles geworden. En hij heeft alles om Christus' wil verloren, waarmee hij dacht voor God te kunnen bestaan. Zijn zonden werden vergeven om Christus' wil. Om Christus' wil werd hij het kind van de Vader. Hij was gekocht door het bloed van Christus, duur gekocht. En hij verstond zijn roeping. *'Want gij zijt duur gekocht; zo verheerlijkt dan God in uw lichaam en in uw geest, welke Godes zijn'* (1 Kor. 6:20).

Maar hoe dan? Hij liep er zo mee vast vanwege die zondige begeerten die hij nog overhield. En toch, te midden van al die zondige begeerten die hij er niet onder kon krijgen, was daar een begeerte die er als het ware bovenuit sprong en die bij tijden zeer sterk was. Wat nu juist het leven in de heiligmaking van Paulus karakteriseerde. Wat dan? Hoort hem zeggen in Filippenzen 3:10-12: *'Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende; Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden. Niet dat ik het alrede verkregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag ernaar, of ik het ook grijpen mochte, waartoe ik van Christus Jezus gegrepen ben.'*

Paulus was nog niet volmaakt op aarde. Er was nog maar een klein beginsel van die nieuwe gehoorzaamheid, ook in Paulus. En toch heeft hij zijn wens gekregen. Weet u wanneer, jongens en meisjes? Toen Paulus zijn laatste adem uitblies. Toen ging hij naar God. En nu kan hij niet meer zondigen. Hij kan geen zondige begeerte meer voortbrengen. Want hij is bij de Heere in de hemel. En zijn lichaam, zijn vlees, waar zoveel zondige begeerten nog in zaten, dat is al lang verteerd op de plaats waar hij begraven ligt. Maar niet zonder verwachting. Want hij begeerde de wederopstanding der doden.

En als de Heere Jezus straks terugkomt, zal ook Paulus opgewekt worden uit het graf. En dan krijgt hij een lichaam dat gelijk is aan het lichaam van de Heere Jezus. En daar zit niet één zondige begeerte meer in. Omdat de Heere Jezus Christus naar lichaam en ziel voor hem geleden heeft en gestorven is. Zou u dat ook begeren, gemeente? Ligt u leven verklaard in Psalm 37:4: *'Verlustig u in den HEERE, zo zal Hij u geven de begeerten uws harten.'* Als dat in uw hart gelegd is, die hartelijke begeerte tot de Heere en Zijn dienst, dan is dat vrucht van de zuivere begeerten van de Heere Jezus Zelf.

En wat is tenslotte, heel kort samengevat, de begeerte van het hart van de Heere Jezus? Hij wilde altijd zijn in de dingen van Zijn Vader. Met andere woorden: Dat was Zijn lust. Dat was Zijn hoogste vermaak. Om nu te zijn in de dingen van Zijn Vader, om tot eer van de Vader te leven, ja, om in alles Zijn Vader te verheerlijken. En weet u wat dat nu insloot, en nog steeds insluit, die begeerte van de Heere Jezus om te zijn in de dingen van Zijn Vader? Weet u welke begeerte dat ook insluit? De begeerte naar Zijn bruid. De begeerte om een inktzwarte zondaar zalig te maken.

Wist u wel welke geestelijke naam Gods kinderen dragen in de ogen van deze grote Bruidegom, Wiens hart zo uitgaat naar Zijn bruid? Weet u dat? Het is de naam die de vrouw van Hizkia droeg. En hoe heette de vrouw van koning Hizkia? Hephzibah. Weet u wat dat betekent? Mijn lust is aan haar. Hoort u dat, kind van God? Zo heet u. Dat is uw naam. Christus heeft een lust in Zijn Kerk. Niet te begrijpen, hè? Misschien zegt u het vanmiddag wel eens stil: Heere Jezus, hoe kan dat nou? Hebt U een begeerte, hebt U een lust in mij? U weet toch wie ik ben? U ziet mij toch, met al mijn zondige lusten en begeerten?

Ja, zegt de Heere Jezus tot Zijn bruid: en toch, en toch, Mijn lust, Mijn begeerte is aan haar. Waarom? Zoals we lezen in Jeremia 31:3: *'Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid.'* En als dat in uw hart indringt, als dat in uw hart gaat leven, en u voelt vanwege die liefde een wederliefde tot deze Bruidegom, dan worden de snaren van uw ziel aangeraakt. En wilt u niets anders, al is het een ogenblik, dan Hem verheerlijken: Verheerlijkt zij de Hoogste God, Hij schenkt Zijn bruid een vreedzaam lot. Dan meldt mijn tong met diep ontzag Uw recht, Uw lof, de ganse dag.

Amen.

Zingen: Psalm 35:13:

Laat vromen, juichend t' allen tijd,
Om mijn gerechtigheid verblijd,
Dien lust, dien ijver nooit bedwingen;
Maar zeggen, onder 't vrolijk zingen:
"Verheerlijkt zij de hoogste God;

Hij schenkt Zijn knecht een vreedzaam lot.”
Dan meldt mijn tong, met diep ontzag,
Uw recht, Uw lof den gansen dag.

Dankgebed.

Zingen: Psalm 37:2:

Stel op den HEER' in alles uw betrouwen;
Betracht uw plicht; bewoon het aardrijk; leer
Uw welvaart op Gods trouw volstandig bouwen;
Verlustig u met blijdschap in den HEER';
Dan zal Hij u in liefd' en gunst aanschouwen,
U schenken wat uw hart van Hem begeer'.

Zegenbede.